

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Biudžetinė įstaiga, Naftininkų g. 9, 89239 Mažeikiai.
tel. (8 443) 41499, el. p. info@mazeikiuvsb.lt, <http://www.mazeikiuvsb.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 303189089

**MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ VAIKŲ SVEIKATOS
RODIKLIŲ SUVESTINĖ 2021 M.**

IVADAS

Visuomenės sveikatos stebėseną – tikslingai organizuotas ir sistemingai atliekamas visuomenės sveikatos būklės, ją veikiančių sveikatos rizikos veiksnių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, analizė ir vertinimas.

Mažeikių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos tikslas – sukurti nuolatinę Mažeikių rajono savivaldybės gyventojų visuomenės sveikatos stebėsenos sistemą, siekiant vertinti rajono visuomenės sveikatos būklę, aktualius ją veikiančius veiksnius.

Rengiant ataskaitą buvo naudojamos oficialios statistikos šaltiniai, Higienos instituto visuomenės sveikatos stebėsenos informacinė sistema.

Ataskaitoje pateikiami ir aprašomi Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos būklę atspindintys rodikliai 2021 m.

1. MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ VAIKŲ SVEIKATOS RODIKLIŲ SUVESTINĖ

Pagrindinio rodiklių sąrašo analizė atliekama palyginant Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos rodiklius su Lietuvos vidurkiu ir pateikiama 1 lentelėje „Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos rodiklių profilis 2021 m.“.

1 lentelėje matyti, kad Mažeikių rajono savivaldybėje:

- ✓ vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (proc.) mažesnė už Lietuvos vidurkį;
- ✓ vaikų, turinčių per mažą svorį, dalis (%) yra didesnė už Lietuvos vidurkį;
- ✓ vaikų, turinčių nutikimą, dalis (%) 1,3 karto didesnė už Lietuvos vidurkį;
- ✓ vaikų, priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, dalis (proc.) yra artima Lietuvos vidurkiui;
- ✓ vaikų, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei, dalis (proc.) 2,5 karto viršija Lietuvos vidurkį;
- ✓ vaikų, turinčių per aukštą bendrą (KPI-kpi) indeksą, dalis (proc.) apie 2,7 karto didesnė už Lietuvos vidurkį;
- ✓ vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (proc.) 1,6 karto mažesnė už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumo kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89) rodiklis 1 000 vaikų yra mažesnis už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90) 1 000 vaikų mažesnis už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumo psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99) ir ligotumo nervų sistemos ligomis (G00-G99) rodikliai 1 000 vaikų apie 2 kartus didesni už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59) 1 000 vaikų apie 3 kartus mažesnis už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumo ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95), kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99) rodikliai 1 000 vaikų yra geresni už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99) 1 000 vaikų yra šiek didesnis už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumo virškinimo sistemos ligomis (K00-K93), odos ir poodžio ligomis (L00-L99) rodikliai 1 000 vaikų apie 1,5 karto mažesni už Lietuvos vidurkį;
- ✓ ligotumo jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99), lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99) rodikliai 1 000 vaikų yra blogesni už Lietuvos vidurkį;
- ✓ susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių (S00-T98) rodiklis 1 000 vaikų, apie 1,5 karto yra mažesnis už Lietuvos vidurkį.

2021 m. Mažeikių rajono savivaldybėje ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų mirties, dėl išorinių priežasčių (V00-Y89), atvejų nebuvo registruota.

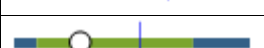

2 lentelėje matyti, kad 2021 m. savivaldybėje 33,8 proc. profilaktiškai sveikatą pasitikrinusių vaikų turėjo per mažą kūno masę (pagal kūno masės indeksą (KMI)), atsvorį – 7 proc. vaikų, 4,4 proc. vaikų buvo nustatytas nutukimas ir tik 54,8 proc. vaikų turėjo normalią kūno masę.

Analizuojant 3 lentelės rodiklius matyti, kad savivaldybėje 2021 m. 14,5 proc. vaikų turėjo aukštą KPI indeksą, 14 proc. vaikų – labai aukštą KPI indeksą, 27,5 proc. – vidutinį. Žemą dantų ėduonies intensyvumą turėjo 25,6 proc. vaikų, labai žemą – 18,3 proc. vaikų.

1 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų sveikatos rodiklių profilis 2021 m.

- Statistiškai reikšmingai mažesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
  - Statistiškai reikšmingai didesnė rodiklio reikšmė, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
  - Rodiklis statistiškai reikšmingai nesiskiria, palyginus su rodiklio reikšme Lietuvoje
-

Eil. Nr.	Rodiklis	N	Rodiklio reikšmė savivaldybėje	Min	Max	Rodiklio reikšmė Lietuvoje	Vaizdavimas	Pokytis nuo praicitų metų
1.	Mokinių, lankančių ugdymo įstaigas savivaldybėje, skaičius	2200	2200	-	-	108066,00		-1,70
2.	Mokinių, pristačiusių formą Nr. E027-1, dalis (%)	1788	81,27	9,00	246,00	74,18		16,79
3.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos I dalis "Fizinės būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	2130	96,82	13,00	279,00	93,42		8,34
4.	Mokinių, kurių formos Nr. E027-1 formos II dalis "Dantų ir žandikaulių būklės įvertinimas" užpildyta, dalis (%)	1816	82,55	11,00	246,00	76,18		14,94
5.	Mokinių, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (%)	1463	68,69	11,00	158,00	88,03		4,43
6.	Mokinių, turinčių per mažą svorį, dalis (%)	673	33,85	2,00	104,00	27,09		76,64
7.	Mokinių, turinčių normalų svorį, dalis (%)	1089	54,78	7,00	137,00	62,50		45,78
8.	Mokinių, turinčių antsvorį, dalis (%)	139	6,99	1,00	18,00	6,98		44,79
9.	Mokinių, turinčių nutukimą, dalis (%)	87	4,38	1,00	12,00	3,43		61,11
10.	Mokinių, priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	2114	99,25	13,00	269,00	99,47		8,63
11.	Mokinių, priskiriamų parengiamajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	3	0,14	-	-	0,29		NA

12.	Mokinių, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei, dalis (%)	13	0,61	1,00	10,00	0,24		8,33
13.	Mokinių, kuriems nurodytos bendrosios rekomendacijos, dalis (%)	667	31,31	2,00	220,00	11,18		30,78
14.	Mokinių, kuriems nurodytos specialiosios rekomendacijos, dalis (%)	205	9,62	2,00	92,00	6,31		76,72
15.	Mokinių atleistų nuo kūno kultūros pamokų, dalis (%)	0	-	-	-	0,02		NA
16.	Mokinių, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (%)	19	0,89	1,00	4,00	1,41		58,33
17.	Mokinių, turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (%)	193	28,55	1,00	25,00	10,60		20,63
18.	Ligotumas kraujo ir kraujodaros organų ligomis bei tam tikrais sutrikimais, susijusiais su imuniniais mechanizmais (D50-D89)(1000 mokinių)	4	1,80	4,83	6,80	2,23		NA
19.	Ligotumas endokrininėmis ir medžiagų apykaitos ligomis (E00-E90)(1000 mokinių)	13	5,85	3,57	15,23	6,29		-86,46%
20.	Ligotumas psichikos ir elgesio sutrikimais (F00-F99)(1000 mokinių)	90	40,49	6,06	92,86	18,71		-77,04%
21.	Ligotumas nervų sistemos ligomis (G00-G99)(1000 mokinių)	11	4,95	4,72	25,00	2,41		-66,67%
22.	Ligotumas akies ir jos priedinių organų ligomis (H00-H59)(1000 mokinių)	18	8,10	4,76	20,41	23,96		-89,35%
23.	Ligotumas ausies ir speninės ataugos ligomis (H60-H95)(1000 mokinių)	6	2,70	3,57	41,67	3,84		NA
24.	Ligotumas kraujotakos sistemos ligomis (I00-I99)(1000 mokinių)	3	1,35	4,72	12,05	1,55		NA
25.	Ligotumas kvėpavimo sistemos ligomis (J00-J99)(1000 mokinių)	122	54,88	10,00	81,22	51,16		-90,84%
26.	Ligotumas virškinimo sistemos ligomis (K00-K93)(1000 mokinių)	38	17,09	5,08	39,22	27,40		-89,33%
27.	Ligotumas odos ir poodžio ligomis (L00-L99)(1000 mokinių)	26	11,70	4,76	29,56	17,95		-87,56%
28.	Ligotumas jungiamojo audinio ir raumenų sistemos ligomis (M00-M99)(1000 mokinių)	18	8,10	4,93	27,21	5,97		-76,92%
29.	Ligotumas lytinėmis ir šlapimo sistemų ligomis (N00-N99)(1000 mokinių)	20	9,00	4,76	20,00	8,32		-75,00%

30.	Susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių skaičius (S00-T98)(1000 mokinių)	24	10,80	4,76	35,53	15,76		-89,09%
31.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89)(100 000 mokinių)	-	-	-	-	-		NA
32.	Asmens apsilankymas sveikatos priežiūros įstaigose patikrinimui ir/ar ištyrimui (Z00) (1000 mokinių)	103	46,33	8,62	113,21	13,16		-89,51%

N - absoliutus asmenų skaičius; Rodiklio reikšmė savivaldybėje - skaitinė rodiklio reikšmė pasirinktoje savivaldybėje; Min - minimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Max - maksimali rodiklio skaitinė reikšmė savivaldybės mokyklose; Rodiklio reikšmė Lietuvoje – skaitinė rodiklio reikšmė Lietuvoje; Vaizdavimas - pateikiama linija nurodo rodiklio reikšmių pasiskirstymą savivaldybėje pagal kvartilius (žalia spalva paryškinta sritis, kuri apima 50% reikšmių). Atskirai vertikalia linija rodiklio reikšmė Lietuvoje, o apskritimu – rodiklio reikšmė savivaldybėje; Pokytis - pateikiama skaitinė savivaldybės rodiklio pokyčio reikšmė, kuri vaizduojama su „+“ ženklu, jei reikšmė padidėjo, palyginus su praėjusiais metais ir „-“, jei sumažėjo. Rodiklio pokytis bus pateikiamas rausva spalva, jei tai reiškia statistiškai reikšmingą rodiklio pokytį, palyginti su praėjusių metų reikšme ir balta, jei pokytis nebuvo statistiškai reikšmingas, palyginus su praėjusių metų rodiklio reikšme. NA – per maža imtis patikimam pokyčiui skaičiuoti.

Pastaba. 2-17 rodiklis paima tik tuos mokinius, kurie ugdymo įstaigai pristatė Formą Nr. E027-1. 1 rodiklis apima visus ugdymo įstaigas lankančius vaikus. KPI ir kpi indekso ribos: Labai žemas- 1,2. Žemas - 1,2-2,6. Vidutinis - 2,7-4,4. Aukštas - 4,5-6,5. Labai aukštas - 6,5. Apskaičiuoto rodiklio atvaizdavimo grafikas nerodomas, nes „MIN“ - „MAX“ reikšmių nėra arba minėtosios reikšmės yra vienodos.

2 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų pasiskirstymas pagal kūno masės indekso grupes 2021 m.

3 lentelė. Mažeikių rajono savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų vaikų pasiskirstymas pagal dantų ėduonies intensyvumą (KPI indeksas, kur K – ėduonies pažeistų dantų skaičius, P – plombuotų dantų skaičius, I – išrautų nuolatinių dantų skaičius) 2021 m.

Pastaba. KPI ir kpi indekso ribos: Labai žemas- 1,2. Žemas - 1,2-2,6. Vidutinis - 2,7-4,4. Aukštas - 4,5-6,5. Labai aukštas - 6,5.

2. MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ SVEIKATOS RODIKLIŲ SUVESTINĖ, PAGAL IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGAS

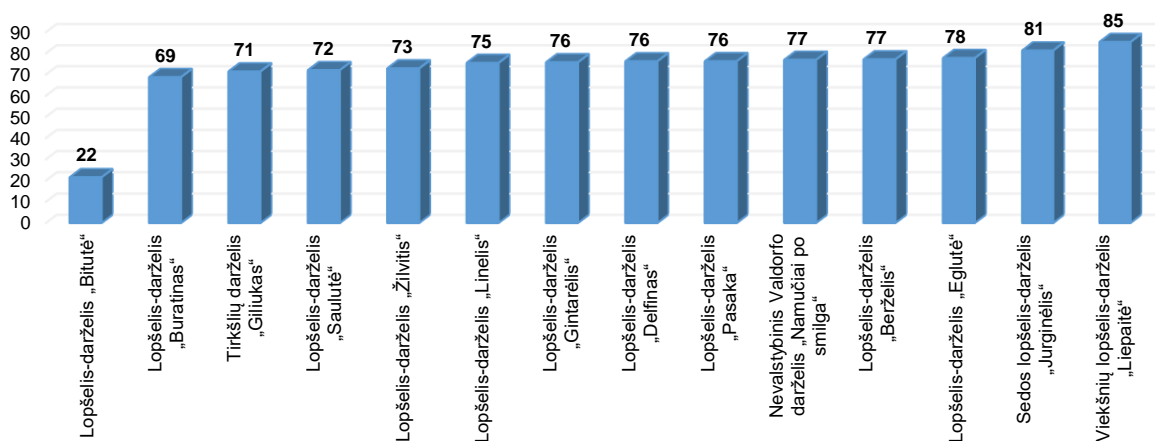
2021 m., vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos duomenimis (VSS IS), Mažeikių rajono savivaldybėje užregistruoti 2 200 vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas (toliau – Įstaigas). Vaikų, pristačiusių formą Nr. E027-1, skaičius siekė 1 788, t.y. 81 proc. vaikų (1 lentelė).

Analizuojant pagal įstaigas, mažiausias vaikų, pristačiusių formą Nr. E027-1, skaičius, buvo VšĮ Mažeikių nevalstybiniame Valdorfo darželyje "Namučiai po smilga" (45 proc.) (4 lentelė).

4 lentelė. Vaikų, pristačiusių formą Nr. E027-1, dalis (proc.), pagal ikimokyklinio ugdymo įstaigas

Eil. Nr.	Ikimokyklinio ugdymo įstaigos pavadinimas	Vaikų, pristačiusių formą Nr. E027-1, dalis, proc.
1.	Mažeikių lopšelis - darželis "Eglutė"	77
2.	Mažeikių lopšelis - darželis "Gintarėlis"	78
3.	Mažeikių lopšelis - darželis "Linėlis"	75
4.	Mažeikių lopšelis-darželis "Berželis"	77
5.	Mažeikių lopšelis-darželis "Bitutė"	86
6.	Mažeikių lopšelis-darželis "Buratinas"	73
7.	Mažeikių lopšelis-darželis "Delfinas"	81
8.	Mažeikių lopšelis-darželis "Pasaka"	79
9.	Mažeikių lopšelis-darželis "Saulutė"	86
10.	Mažeikių lopšelis-darželis "Žilvitis"	79
11.	Mažeikių r. Sedos darželis	80
12.	Mažeikių r. Tirkšlių darželis "Giliukas"	84
13.	Mažeikių r. Vieکشnių lopšelis-darželis "Liepaitė"	85
14.	VšĮ Mažeikių nevalstybinis Valdorfo darželis "Namučiai po smilga"	45

Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis siekė 69 proc. (1 lentelė). Analizuojant pagal įstaigas, daugiausiai vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, buvo Mažeikių r. Vieکشnių lopšelyje-darželyje „Liepaitė“ (85 proc.), o mažiausiai – Mažeikių lopšelyje-darželyje "Bitutė" (22 proc.) (1 pav.).

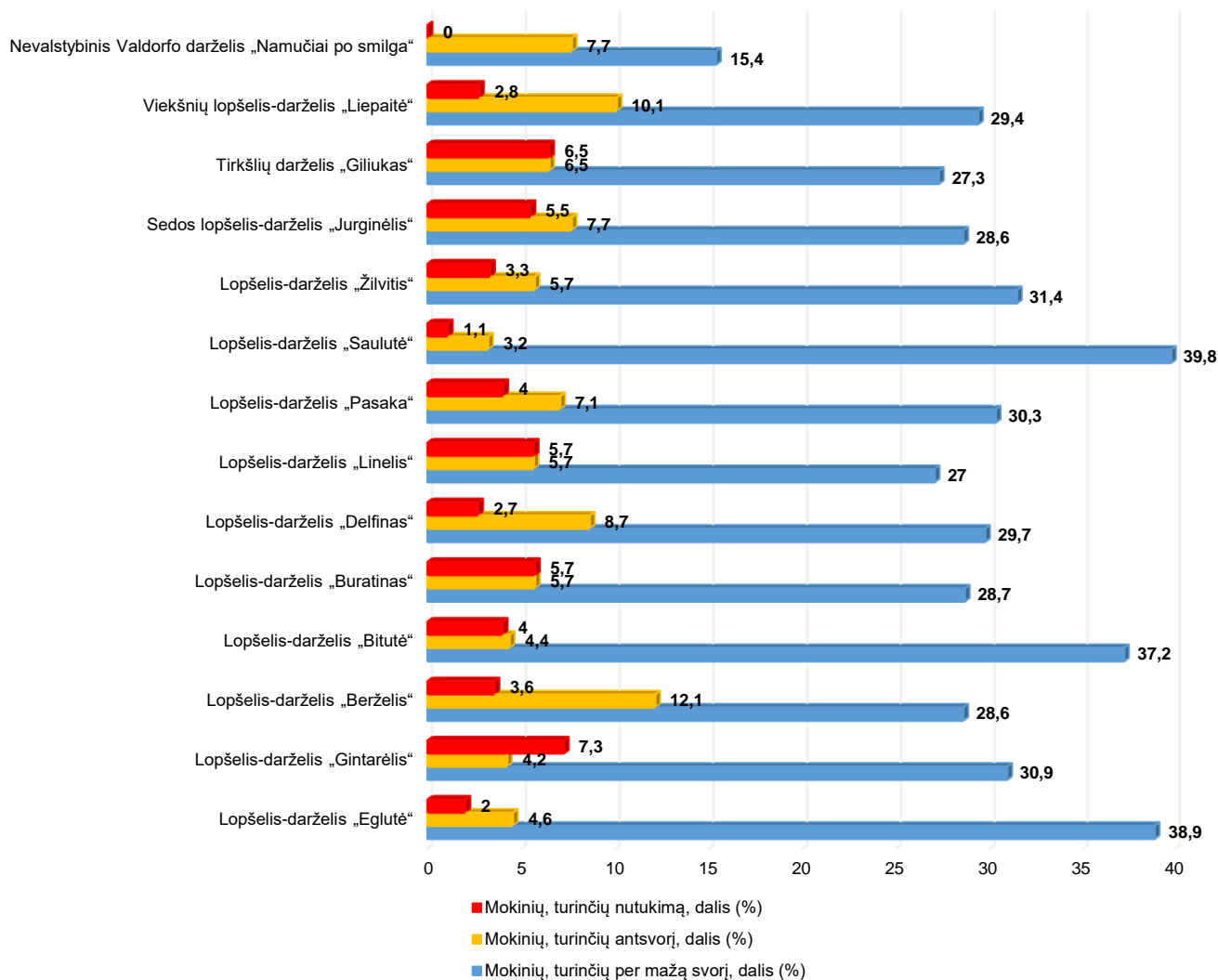

1 pav. Vaikų, galinčių dalyvauti ugdymo veikloje be jokių apribojimų, dalis (proc.), pagal įstaigas

(Šaltinis: VSS IS)

Mažeikių rajone mokinių, turinčių per mažą svorį, dalis siekė 34 proc., turinčių antsvorį – 7 proc., turinčių nutukimą – 4 proc. (1 lentelė).

Analizuojant pagal mokyklas, daugiausiai mokinių, turinčių per mažą svorį, buvo užregistruota Mažeikių lopšelyje-darželyje „Saulutė“ (40 proc.) ir lopšelyje-darželyje „Eglutė“ (39 proc.). Mokinių, turinčių antsvorį, daugiausiai buvo lopšelyje-darželyje „Berželis“ (12 proc.), o mokinių, turinčių nutukimą, daugiausiai buvo užregistruota lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“ – 7 proc. vaikų (2 pav.).

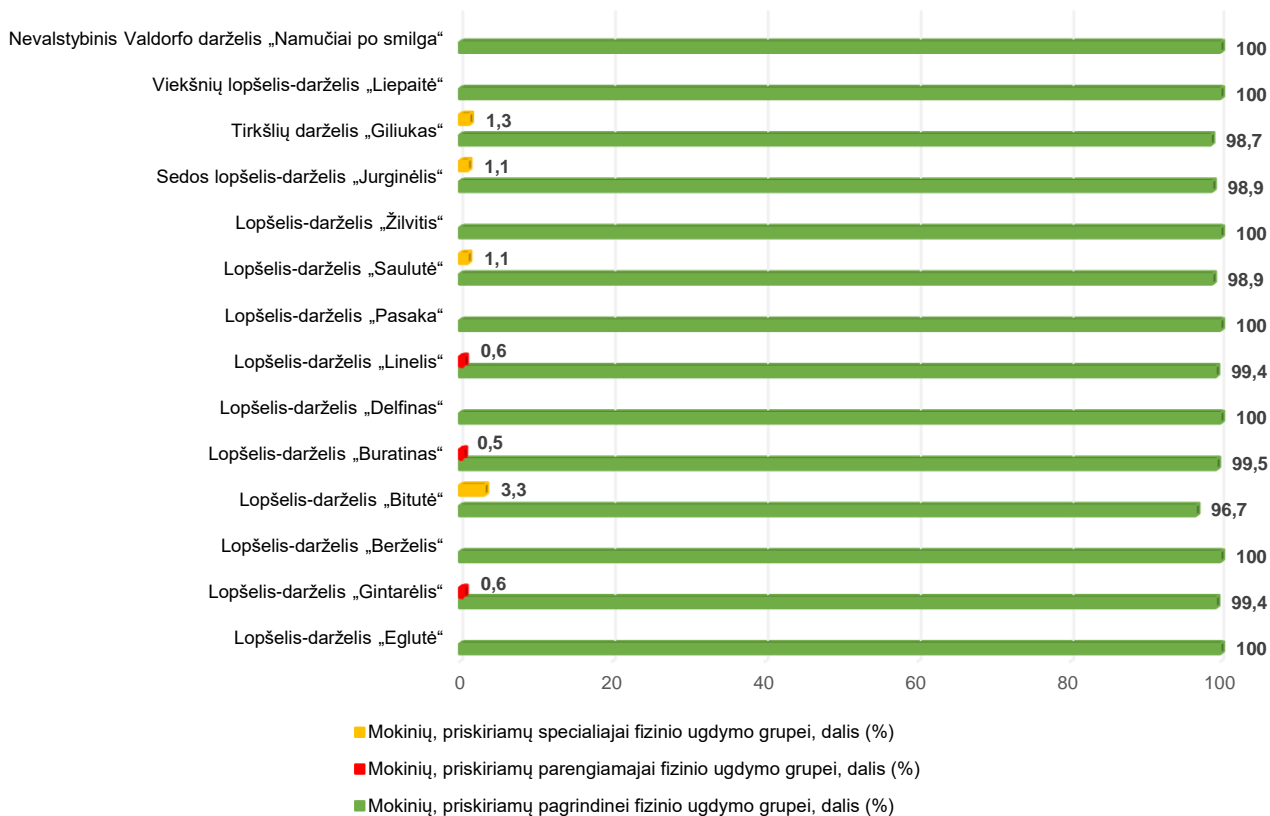
2 pav. Vaikų, turinčių per mažą svorį, antsvorį, nutukimą, dalis (proc.), pagal įstaigas
(Šaltinis: VSS IS)

Mažeikių rajone ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų, 100 proc. priskiriamų pagrindinei fizinio ugdymo grupei, buvo daugiau nei puse įstaigų (3 pav.).

Daugiausiai vaikų, priskiriamų specialiajai fizinio ugdymo grupei buvo Mažeikių lopšelyje-darželyje „Bitutė“ (3,3 proc.), o vaikų, priskiriamų parengiamajai fizinio ugdymo grupei – lopšelyje-darželyje „Linėlis“ ir lopšelyje-darželyje „Gintarėlis“ – po 0,6 proc. vaikų (3 pav.).

Rajone vaikų, atleistų nuo kūno kultūros pamokų, nebuvo užregistruota (1 lentelė).

3 pav. Vaikų, priskiriamų pagrindinei, parengiamajai, specialiajai fizinio ugdymo grupėms, dalis (proc.), pagal įstaigas
(Šaltinis: VSS IS)

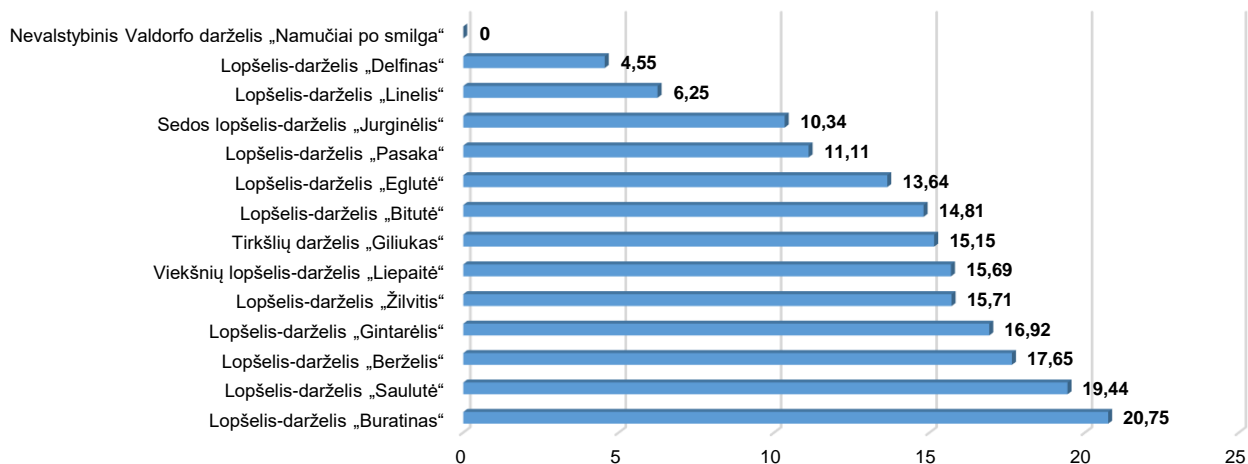
Mažeikių rajone, ikimokyklinio ugdymo įstaigose vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis siekė 1 proc. (1 lentelė). Analizuojant pagal įstaigas, tik septiniuose įstaigose užregistruota vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas. Šiose įstaigose, vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, rodiklis svyravo nuo 0,5 proc. iki 3,2 proc. (5 lentelė.).

5 lentelė. Vaikų, kuriems pritaikytas maitinimas, dalis (proc.), pagal įstaigas, 2022 m. kovo mėn.

Mokyklos pavadinimas	Asmenų skaičius	Rodiklio reikšmė savivaldybėje
Lopšelis-darželis „Eglutė“	2	1
Lopšelis-darželis „Gintarėlis“	4	2,4
Lopšelis-darželis „Bitutė“	3	1,1
Lopšelis-darželis „Buratinas“	1	0,5
Lopšelis-darželis „Pasaka“	3	1,5
Lopšelis-darželis „Saulutė“	3	3,2
Lopšelis-darželis „Žilvitis“	3	1,4

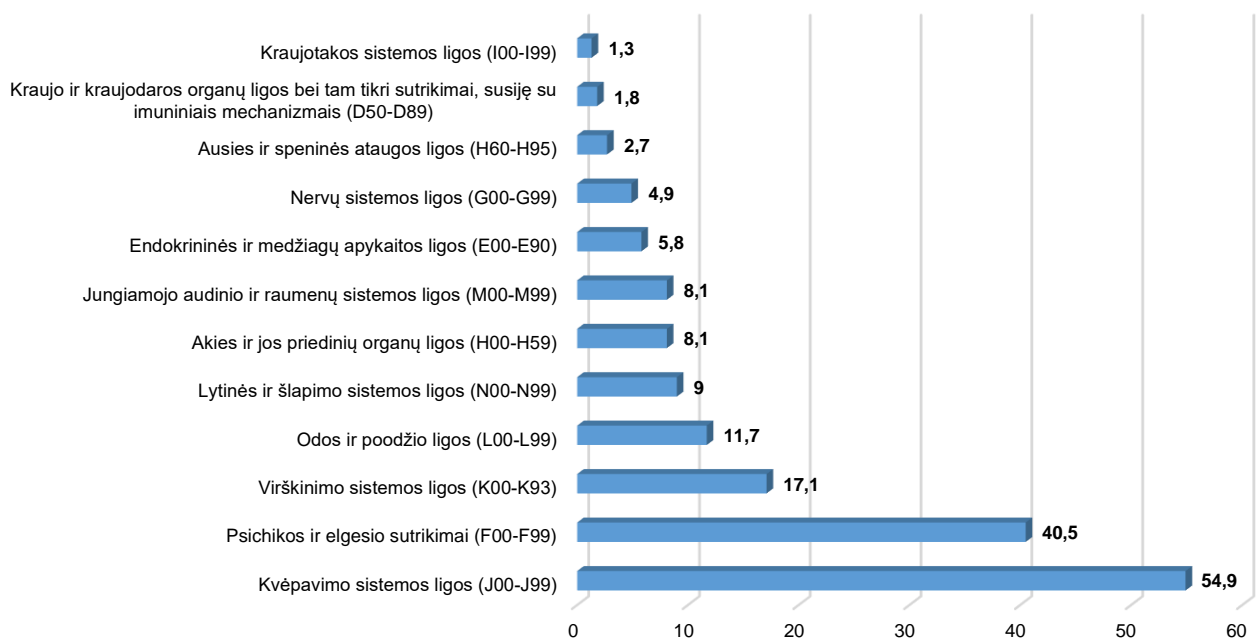
Mažeikių rajone, vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir turinčių per aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis siekė 14 proc. (1 lentelė).

Analizuojant pagal įstaigas, nustatyta, kad labai aukštas bendras ikimokyklinio amžiaus vaikų pieninių ir nuolatinių dantų (kpi+KPI) ėduonies intensyvumo lygis buvo lopšelyje – darželyje „Buratinas“ (kpi+KPI – 21 proc. vaikų) (4 pav.).

4 pav. Vaikų, turinčių labai aukštą bendrą (KPI+kpi) indeksą, dalis (proc.), pagal įstaigas
(Šaltinis: VSS IS)

Analizuojant vaikų sveikatos rodiklius, nustatyta, kad didžiąją ikimokyklinio ugdymo įstaigose užregistruotų ligų dalį sudarė kvėpavimo sistemos ligos - 55 proc. (5 pav.).

5 pav. Vaikų ligotumas ikimokyklinio ugdymo įstaigose, 2021 m. (1 000 vaikų)
(Šaltinis: VSS IS)

Per 2021 m. užregistruoti 24 susižalojimų, apsinuodijimų ir tam tikrų išorinių poveikių padarinių atvejai (S00-T98). Mirčių dėl išorinių priežasčių (V00-Y89) nebuvo užregistruota (1 lentelė).

SIEKIANT GERESNĖS MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGŲ VAIKŲ SVEIKATOS BŪKLĖS, MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO TIKSLAI:

- bendradarbiauti su įstaigų administracija ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais;
- nuolat viešinti apibendrintus vaikų sveikatos duomenis;
- siekiant mažinti vaikų su padidėjusiu kūno svoriu skaičių, skatinti sveiką mitybą bei fizinį aktyvumą;
- siekiant mažinti vaikų dantų ėduonies skaičių, reguliariai vykdyti burnos higienos mokymus; formuoti vaikų burnos higienos įgūdžius ir įpročius;
- siekiant mažinti sergamumą kvėpavimo sistemos ligomis, reguliariai vykdyti priemonės skirtos didinti vaikų organizmo atsparumą ligoms (sportas, grūdinimasis, racionali mityba, aktyvus poilsis);
- į vaikų sveikatos prevencijos vykdymą įtraukti įstaigos administraciją, pedagogus, tėvus (globėjus) ir kitus suinteresuotus asmenis.